

**Comisia cultură, educație,
cercetare, tineret, sport și mass-media**

RAPORT

**la proiectul de hotărâre privind modificarea Registrului
monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat
prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993.**

(nr. 118 din 27.04.2023)

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport, și mass-media, în conformitate cu prevederile art. 27 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996 a examinat proiectul de hotărâre nominalizat și comunică următoarele.

Proiectul de hotărâre a fost elaborat și prezentat de Guvern, autor nemijlocit fiind Ministerul Culturii și are ca obiect de reglementare actualizarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat.

Necesitatea amendării actului legislativ menționat a fost determinată de corectarea unor erori, comise la elaborarea Registrului și completarea acestuia cu noi bunuri imobile propuse pentru atribuirea statutului de monument.

Modificările din Registrul Monumentelor au fost operate în temeiul prevederilor art. 18 din Legea nr. 1530/1993 și în baza executării prevederilor Legii nr. 238/2022 cu privire la acordarea statutului de obiect al patrimoniului cultural-național al Republicii Moldova bunurilor S.A. „Barza Albă”. În scopul păstrării autenticității și punerii în valoare a acestora, compartimentul „Municipiul Bălți” urmează a fi completat cu poziția ”Ansamblul de construcții utilizate în scopul de producție, maturare și păstrare a divinului, precum și în scopuri turistice, ale S.A. „Barza Albă”.

De asemenea, completări cu poziții noi de monumente de categorie națională urmează a fi operate la compartimentul Mun. Chișinău- Clădirea aerogării Chișinău -Revaca 1860, la compartimentul Raionul Rezina s. Buciușca - Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”(1913-1916) și la compartimentul Raionul Nisporeni - Edificiul Casei Naționale (sediul Casei de Cultură), 1926.

Totodată, urmează actualizarea Registrului prin modificarea adresei actuale a bisericilor „Adormirea Maicii Domnului” din lemn din s. Hirîşeni, r-nul Telenеşti şi din s. Gârbova, r-nul Ocniţa, care vor completa compartimentul mun. Chişinău cu monumente de categorie naţională, amplasate pe teritoriul Muzeului Satului din Chişinău. Respectiv, aceste monumente vor fi excluse din compartimentele raioanelor Telenеşti şi Ocniţa.

Similar, urmează excluderea înscrisurilor eronate la poziţiile din s. Burlăneşti şi s. Văleni, bisericile cărora nu mai existau la momentul aprobării Registrului Monumentelor.

Promovarea prezentei hotărâri va avea ca efect protejarea şi păstrarea autenticităţii şi valorii bunurilor de patrimoniu arhitectural pentru cultura naţională.

Proiectul a fost examinat şi avizat pozitiv de către comisiile parlamentare permanente, Centrul Naţional Anticorupţie, Direcţia generală juridică. Recomandările de ordin redacţional şi tehnică legislativă au fost luate în consideraţie la redacţia finală a proiectului.

Urmare a discuţiilor în cadrul examinării proiectului, membrii Comisiei cu votul unanim al membrilor săi (9-„pentru”) au propus proiectul de hotărâre **nr. 118 din 27.04.23** spre examinare şi adoptare în plenul Parlamentului.

Digitally signed by Nicolaescu-Onofrei Liliana
Date: 2023.05.10 14:53:53 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Preşedintele Comisiei

Liliana NICOLAESCU-ONOFREI

Executor: M.Topală, tel: 022820547

E-mail: mihaela.topala@parlament.md

HOTĂRÂRE

pentru modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. – Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 15–17, art. 24), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Capitolul „**ZONA DE CENTRU**”:

compartimentul „**MUNICIPIUL CHIȘINĂU**” se completează cu următoarele poziții:

384.4.	Chișinău, str. Aeroport nr. 16	Clădirea Aerogării „Chișinău–Revaca”	1960	Ist. Arhit.	N
384.5.	Chișinău, bd. Dacia nr. 56 (pe teritoriul Muzeului Satului)	Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” (Biserica de lemn „Sf. Treime” din satul Hirișeni, raionul Telenești)	1820, strămutată din satul Hirișeni, raionul Telenești, în Chișinău și restaurată în anul 2010	Arhit.	N
384.6.	Chișinău, bd. Dacia nr. 56 (pe teritoriul Muzeului Satului)	Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” (Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din satul Gârbova, raionul Ocnîța)	1908, strămutată din satul Gârbova, raionul Ocnîța, în Chișinău și restaurată în anul 2020	Arhit.	N

compartimentul „**RAIONUL NISPORENI**” se completează cu următoarea poziție:

805.1.	Nisporeni, str. Alexandru cel Bun nr. 3	Edificiul Casei Naționale (în prezent, sediul Casei de cultură)	1926	Arhit.	N
--------	---	---	------	--------	---

la compartimentul „**RAIONUL TELENEȘTI**”, poziția 1504 se exclude;

compartimentul „**MUNICIPIUL BĂLȚI**” se completează cu următoarea poziție:

43.	Bălți, str. Victoriei nr. 49	Ansamblul de construcții industriale ale S.A. „Barza Albă”, utilizate în scopul de producție, maturare și păstrare a divinului, precum și în scopuri turistice	1954–1970	Arhit.	N
-----	---------------------------------	--	-----------	--------	---

2. Capitolul „**ZONA DE NORD**”:

la compartimentul „**RAIONUL EDINET**”, poziția 846 se exclude;

la compartimentul „**RAIONUL OCNITĂ**”, poziția 1718 se exclude;

compartimentul „**RAIONUL REZINA**” se completează cu următoarea poziție:

1832.1.	Buciușca	Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil”	1913–1916	Arhit.	N
---------	----------	--	-----------	--------	---

3. În capitolul „**ZONA DE SUD**”, la compartimentul „**RAIONUL VULCĂNEȘTI**”, poziția 414 se exclude.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

о внесении изменений в Перечень памятников Республики Молдова, охраняемых государством, утвержденный Постановлением Парламента № 1531/1993

Парламент принимает настоящее постановление.

Единая статья. – В Перечень памятников Республики Молдова, охраняемых государством, утвержденный Постановлением Парламента № 1531/1993 (повторное опубликование: Официальный монитор Республики Молдова, 2010 г., № 15–17, ст. 24), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. В разделе «**ЦЕНТРАЛЬНАЯ ЗОНА**»:

подраздел «**МУНИЦИПИЙ КИШИНЭУ**» дополнить следующими позициями:

384.4.	Кишинэу, ул. Аэропорт, 16	Здание Аэровокзала «Кишинэу-Ревака»	1960 г.	Ист. Архит.	Н
384.5.	Кишинэу, бул. Дачия, 56 (на территории Музея села)	Деревянная церковь Успения Пресвятой Богородицы (Деревянная церковь Святой Троицы из села Хиришень, район Теленешть)	1820 г., перенесена из села Хиришень, район Теленешть, в Кишинэу и отреставрирована в 2010 г.	Архит.	Н
384.6.	Кишинэу, бул. Дачия, 56 (на территории Музея села)	Деревянная церковь Успения Пресвятой Богородицы (Деревянная церковь Успения Пресвятой Богородицы из села Гырбова, район Окница)	1908 г., перенесена из села Гырбова, район Окница, в Кишинэу и отреставрирована в 2020 г.	Архит.	Н

подраздел «**РАЙОН НИСПОРЕНЬ**» дополнить следующей позицией:

805.1.	Ниспорень, ул. Александру чел Бун, 3	Здание Национального дома (в настоящее время Дом культуры)	1926 г.	Архит.	Н
--------	--	--	---------	--------	---

в подразделе «**РАЙОН ТЕЛЕНЕШТЬ**» позицию 1504 исключить;

подраздел «**МУНИЦИПИЙ БЭЛЦЬ**» дополнить следующей позицией:

43.	Бэлць, ул. Викторией, 49	Комплекс промышлен- ных зданий АО «Barza Albă», используемых для производства, вы- держки и хранения ди- вина, а также в тури- стических целях,	1954 – 1970 г.г.	Архит.	Н
-----	-----------------------------	---	------------------	--------	---

2. В разделе «**СЕВЕРНАЯ ЗОНА**»:

в подразделе «**РАЙОН ЕДИНЕЦ**» позицию 846 исключить;

в подразделе «**РАЙОН ОКНИЦА**» позицию 1718 исключить;

подраздел «**РАЙОН РЕЗИНА**» дополнить следующей позицией:

1832.1	Бучушка	Церковь Св. Арханге- лов Михаила и Гаврии- ла	1913 – 1916 гг.	Архит.	Н
--------	---------	---	-----------------	--------	---

3. В подразделе «**РАЙОН ВУЛКЭНЕШТЬ**» раздела «**ЮЖНАЯ ЗОНА**» позицию 414 исключить.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА